

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3370/2024. (X. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.21.111/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Vida Mariann ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben a Kúria Pfv. II.21.111/2023/2. számú végzése megsemmisítését kérte az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás egy fordulata, 28. cikk (1) bekezdése, R cikk (1)–(2) bekezdései, XIII. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott iratok szerint a következő.
- [3] Az indítványozó és volt házastársa közötti házasságot a Szegedi Járásbíróság 2019. március 19-én jogerőre emelkedett, 14.P.21.389/2018/8. számú ítéletével felbontotta. E döntés rendelkező része szerint a házastársak közötti életközösség 1978. július 29. napjától 2017. október 15. napjáig állt fenn.
- [4] Az indítványozó 2021. szeptember 21. napján perújítási kérelmet terjesztett elő az életközösség záró időpontjának megváltoztatása érdekében, e kérelmét a Szegedi Járásbíróság 2022. január 8-án jogerőre emelkedett, 9.P.21.740/2021/10. számú végzésével elutasította.
- [5] Ezt követően az indítványozó újabb – jelen alkotmányjogi panasz közvetlen előzményének minősülő – perújítási kérelmet terjesztett elő, amelyben ismételten az életközösség megszűnésének időpontját vitatta, állítva, hogy az nem 2017. október 15-én, hanem már 1992. év elején megszűnt. Perújítási kérelmében arra hivatkozott, hogy a házassági vagyontársaság megszüntetése tárgyában tartott per tárgyalásán vált számára világossá, hogy az életközösség megszűnését megállapító bírói döntésnek milyen jelentősége van.
- [6] A Szegedi Járásbíróság 9.P.21.225/2022/13. számú végzésében az indítványozó perújítási kérelmét elutasította. Végzésének indokolásában (5. oldal második bekezdése) három vizsgálendő pontot jelölt meg a perújítási kérelem elbírálását illetően: 1. a perújítási kérelem benyújtására vonatkozó törvényi határidő betartása [vö.: a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 395. § (1) és (3) bekezdései]; 2. a perújítás megengedhetősége; 3. a perújítás további feltételeinek vizsgálata. Az első kérdés, vagyis a Pp.-beli határidők betartását illetően a Szegedi Járásbíróság megállapította, hogy nem elfogadható az indítványozó által megjelölt tudomásszerzési időpont (2022. január 31-e), ugyanis a Fővárosi Törvényszék előtt a házastársi vagyoni jogi per már korábban folyamatban volt, így a 2022. július 6-án előterjesztett perújítási kérelem elkésett. A Szegedi Járásbíróság végzésében megjegyezte, hogy az indítványozónak az „alapeljáráshoz lett volna lehetősége a perújítási kérelmében felhozott indokok vizsgálatát kérni”, a járásbíróság megállapítása szerint az indítványozó önhibájából mulasztotta el a perújítási kérelmében felhozott tény, illetve bizonyíték érvényesítését.
- [7] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Szegedi Törvényszék 5.Pkf.20.283/2023/2. számú végzésében a Szegedi Járásbíróság fenti döntését helybenhagyta. Végzésének indokolásában megállapította, hogy „[a]z elsőfokú bíróság a perújítási kérelem elbírálása, így a perújítás megengedhetőségének megítélése során eljárási szabálysértést nem követett el, ezért eljárási okból a határozat hatályon kívül helyezésére nem kerülhetett sor” (lásd: Indokolás [9]). A Szegedi Törvényszék továbbá rámutatott, hogy az indítványozó a perújítás okáról való tudomásszerzést először 2021. január 20. napján, majd a következő perújítási kérelem benyújtásakor 2022. január 21. napján jelölte meg. Mindebből következik, hogy az indítványozó „a perújítás okáról a teljes alap-eljárás során mindvégig tudott, míg az általa hivatkozott ellentmondásos időpontokhoz képest is azt a szubjektív határidőn túl terjesztette elő” (lásd: Indokolás [15]).
- [8] Ezt követően az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyet a Kúria visszautasított. A Kúria Pfv. II.21.111/2023/2. számú végzésének indokolásában a Pp. 406. §-ában foglalt, a perújítással támadható, az ügy érdemében hozott döntésekre vonatkozó zárt felsorolás alapján megállapította, hogy „[a] perújítás megenged-

hetősége tárgyában meghozott jogerős végzés pedig nem minősül az ügy érdemében hozott végzésnek, illetve nem tartozik azon nem érdemi végzések közé sem, amelyek ellen a felülvizsgálatot a Pp. 406. § (2) bekezdése megengedi, ezért ellene a Pp. 406. § (1) bekezdése értelmében nincs helye felülvizsgálatnak. A felülvizsgálat engedélyezésére ugyanis a Pp. 409. § (1) bekezdése, valamint a Pp. 408. § (1) és (2) bekezdése értelmében kizárólag akkor kerülhet sor, ha a felülvizsgálatnak a Pp. 408. §-a alapján nem lenne helye. Azokban az esetekben azonban, amelyekben – mint jelen ügyben is – a felülvizsgálatot valamely más törvényi rendelkezés zárja ki, a törvény nem biztosít lehetőséget a felülvizsgálat engedélyezésére” (lásd: Indokolás [6]–[7]).

- [9] 2. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz.
- [10] Az indítványozó a *fair* bírósági eljáráshoz való joga [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése], valamint jogorvoslathoz való joga [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése] sérelmével összefüggésben elsősorban a Kúria azon jogértelmezését véli alaptörvény-ellenesnek, amely alapján ügyében felülvizsgálatra nincs törvényi lehetőség. Meglátása szerint – ellentétben a Kúria döntésével – a Szegedi Törvényszék 5.Pkf.20.283/2023/2. számú végzése érdemi döntésnek minősül, ezért felülvizsgálatra alkalmas. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét továbbá azért is állítja, mert az ügyében eljáró bíróságok döntéseiket nem indokolták, valamint nem oktatták ki őt, mint laikus perben állót arról, hogy a házastársi életközösség megszűnése időpontjának milyen jogi relevanciája van. Mindezek miatt az Alaptörvény 28. cikk (1) bekezdése, valamint XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmét is megjelölte. Az indítvány szerint az eljáró bíróságok súlyos eljárási hibát vétettek, amikor nem bírálták el az indítványozó által előterjesztett bizonyítékokat sem, és azok mellőzését sem indokolták döntéseikben, ez szintén az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelméhez vezetett. Végül az indítványozó szerint az, hogy valótlannul állapította meg a bíróság a házastársi életközösség megszűnésének időpontját, a tulajdonhoz való jogát sértette [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése].
- [11] 3. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [12] 3.1. Az indítványozó a bírósági eljárásban perújító alperesként vett részt, ezért az alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [13] A Kúria végzésével szemben az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőn belül, vagyis határidőben nyújtotta be.
- [14] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az alapügyben hozott törvényszéki végzés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte. Az indítványozó a Szegedi Törvényszék 5.Pkf.20.283/2023/2. számú végzését 2023. augusztus 22-én vette át, vagyis az indítvány a Szegedi Törvényszék döntése vonatkozásában elkésztett, mert az alkotmányjogi panaszt a 146. napon nyújtotta be.
- [15] 3.2. Az Alkotmánybíróság Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a panasszal támadott bírói döntés (vagyis a Kúria végzése) az ügy érdemében hozott vagy eljárást lezáró döntésnek minősül-e, az indítványozó kimerítette-e a jogorvoslati lehetőségeit, az indítványozó érintettnek minősül-e, illetve Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítja-e a panaszban.
- [16] A Kúria azon döntése, amelyben megállapítja, hogy felülvizsgálati eljárásra nincs lehetőség, az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti, a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, ezért alkotmányjogi panasszal támadható [lásd hasonlóan: 3035/2024. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [20]; 3263/2024. (VII. 12.) AB végzés, Indokolás [18]].
- [17] Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül csak akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg. Az indítványozó egyrészt a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, másrészt a tulajdonhoz való joggal összefüggésben a perújítás tárgyában született, a Szegedi Járásbíróság 9.P.21.225/2022/13. számú végzése, valamint a Szegedi Törvényszék 5.Pkf.20.283/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességét is állítja (lásd: a 2024. március 5-én kelt indítvány 16. oldal utolsó bekezdését, valamint 17. oldal utolsó előtti bekezdését). A Kúria Pfv.II.21.111/2023/2. számú végzése az eljárást befejező döntés, amely nem mérlegelés eredményeként született, hanem a Pp. 415. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt törvényi kizáró okon alapul.
- [18] Mindezek alapján az Ügyrend 32. § (5) bekezdése alapján a Kúria Pfv.II.21.111/2023/2. számú végzésén keresztül nem támadható sem a jogerős (másodfokú), sem az elsőfokú végzés, e döntések vonatkozásában a panasz elkésztett.

- [19] Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát a továbbiakban csak a Kúria végzését támadó elemében értékelte [lásd hasonlóan: 3053/2024. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [34]–[38]].
- [20] 3.3. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon.
- [21] Az indítványban hivatkozott Nemzeti Hitvallás egy fordulata, az Alaptörvény 28. cikke, valamint R) cikk (1) és (2) bekezdései az Alkotmánybíróság gyakorlatában az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot, ezért ezek állított sérelme sem vetheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét [a Nemzeti Hitvallás tekintetében lásd: 3439/2023. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [10], 3170/2024. (V. 10.) AB végzés, Indokolás [23], az Alaptörvény 28. cikke tekintetében lásd például: 3120/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [16], az Alaptörvény R) cikk (1) és (2) bekezdései vonatkozásában lásd: 16/2021. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [21]].
- [22] Az alkotmányjogi panasz ezért a fenti elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeket.
- [23] 3.4. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a határozott kérelem követelménye magában foglalja, hogy az indítványnak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya [lásd pl.: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]] az ügy érdemi elbírálásának akadályá” [lásd például: 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]].
- [24] Jelen panasz a támadott bírói döntés tartalmi kritikáját fogalmazta meg, és a Kúria jogértelmezési tevékenységét, elsősorban a Pp. 406. § (1), (2) bekezdései, valamint 408. § (1), (2) bekezdései és 409. §-a, vagyis a felülvizsgálati kérelemmel támadható jogerős határozatok Kúria általi értelmezését vitatja.
- [25] A panasz tartalma szerint a kúriai jogértelmezés és jogalkalmazás megváltoztatására irányul; érdemi alkotmányjogi okfejtést nem tartalmaz. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok számára hátrányos döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének az alátámasztására [3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]; 3253/2018. (VII. 11.) AB végzés, Indokolás [18]]. Az indítványozó valójában nem a perújítási kérelem tárgyában született döntést vitatja, hanem egy azt megelőző, külön eljárásban született döntés, mégpedig a házastársi vagyontöbbség megszűnésének bíróság által megállapított időpontjának módosítását akarja az alkotmányjogi panasz eszközével elérni.
- [26] Az indítvány érdemi elbírálását az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének állítása és alapjogi érveléssel kellően alátámasztott indokolása alapozhatja meg. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadályá, ha az indokolás hiányosságai miatt a kérelem nem felel meg a határozottság követelményének, illetve nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett döntéssel [3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]].
- [27] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései tekintetében az indítvány nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban foglalt követelményét, vagyis az indítvány nem tartalmaz érdemi indokolást, így érdemi elbírálására nincs lehetőség.
- [28] 3.5. Az Alkotmánybíróság végezetül utal a korábbi döntésében írt megállapítására is, miszerint „annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei fennállnak-e vagy sem, jelen ügyben nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényértelmezési kérdés, melyben az Alkotmánybíróság a Kúria döntését nem bírálhatja felül” [3240/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [29] 4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.V.37.085/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró*

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/215/2024.

